

Terveysthuollon atk-päivät 1993, Tampere 5. – 6.5.1993

Atk-päällikkö Raimo Kuikka
Peijaksen sairaala

POTILASASIAKIRJAT, LAKI POTILAAN OIKEUKSISTA

LAKI POTILAAN ASEMESTA JA OIKEUKSISTA tuli voimaan 1.3.1993. Laki korostaa potilaan huomioonottamista ja kuulemista hänen hoitoaan suunniteltaessa ja toteutettaessa sekä hänen suostumustaan hoitoratkaisuissa.

Laissa on määritelty:

- potilas
- terveyden- ja sairaanhoito
- terveydenhuollon ammattihenkilö
- terveydenhuollon toimintayksikkö
- potilasasiakirja

Lain mukaan terveydenhuollon ammattihenkilöstön ja kunkin terveydenhuollon toimintayksikön on laadittava ja säilytettävä potilasasiakirjat siten kuin sosiaali- ja terveysministeriö tarkemmin määrää. 1.3.1993 tulivat voimaan myös myös sosiaali- ja terveysministeriön MÄÄRÄYKSET POTILASASIAKIRJOJEN LAATIMISESTA JA SÄILYTTÄMISESTÄ (STM:n määräyskokoelma 1993:7).

Määräykset perustuvat keskeisimmin toisaalta potilasoikeuslakiin ja toisaalta henkilörekisterilakiin ja -asetukseen.

Potilasasiakirjojen käsittelyssä keskeisiä asioita ovat käsite "**sivullinen**" ja asiakirjojen **käyttötarkoitus**.

Sivullinen

On määritelty, että sivullisella tarkoitetaan muita kuin asianomaisessa toimintayksikössä potilaan hoitoon tai siihen liittyviin tehtäviin osallistuvia henkilöitä.

Potilasasiakirjojen käyttötarkoitus

Potilasasiakirjojen tehtävänä on **palvella potilaan neuvontaa ja hoidon suunnittelua, toteutusta ja seuranta**.

Potilasasiakirjojen tarkoituksena lisäksi:

- parantaa hoidon jatkuvuutta, myös silloin kun potilas siirtyy toiseen toimintayksikköön,
- parantaa tiedonvälitystä potilaan saamista terveystalveluista ja hoidosta

- selkiinnyttää ja vahvistaa potilaan ja henkilökunnan oikeusturvaa,
- edistää luottamuksellisten hoitosuhteiden syntymistä,
- olla käytettävissä terveydenhuollon suunnittelussa, hallinnossa sekä opetus- ja tutkimustarkoituksissa.

Potilasasiakirjoissa olevia tietoja saa käyttää ainoastaan sellaisiin käyttötarkoituksiin, joita varten ne on kerätty.

Potilasasiakirjojen laatiminen

Määräykset koskevat potilasasiakirjojen

- laatimismenettelyä
- pääasiallinen sisältöä
- oikeutta tehdä potilasasiakirjamerkintöjä
- potilasasiakirjamerkintöjen korjaamista ja poistamista
- potilaan tiedonsaantioikeutta koskevia merkintöjä
- tietojen luovuttamista koskevia merkintöjä

Potilasasiakirjojen säilyttäminen

Määräykset koskevat myös säilyttämistä.

Merkittävimmät muutokset

Suuria muutoksia vallitsevaan käytäntöön määräykset eivät tuo.

Ensimmäistä kertaa hyväksytään määräyksissä myös atk-tallenteet ja muut tekniset tallenteet.

Potilasasiakirjojen luovuttamiseen toiselle terveydenhuollon toimintayksikölle riittää nyt rekisteröity potilaan suullinen tai asiayhteydestä muuten ilmenevä suostumus.

Asiakirjoilta edellytetään eri käyttötarkoitusten vaatimukset huomioonottava rakenne.

Asiakirjoihin tulee tehdä merkinnät potilaan tiedonsaantioikeuden toteuttamisesta.

Yksityiskohtaisemmat ohjeet

Määräysten laadinnan yhteydessä on kertynyt runsaasti aineistoa, joiden pohjalta STAKES tai STM on luvannut laatia laajemman ja yksityiskohtaisemman "käsikirjan" aiheesta.